

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 23.8.2001
KOM(2001) 486 endelig

BERETNING FRA KOMMISSIONEN

**om "Handlingsplan for forbrugerpolitikken 1999-2001" og
"Den generelle ramme for Fællesskabets aktiviteter til fordel for forbrugerne
1999-2003"**

BERETNING FRA KOMMISSIONEN

om "Handlingsplan for forbrugerpolitikken 1999-2001" og "Den generelle ramme for Fællesskabets aktiviteter til fordel for forbrugerne 1999-2003"

1. INDLEDNING

Halvdelen af den igangværende handlingsplan er nu gennemført, og derfor er det på tide at se nærmere på, hvilke fremskridt der er gjort. Denne midtvejsrapport giver **en oversigt over, hvor langt man er nået med at gennemføre** handlingsplanen inden for hvert af de overordnede områder, som den vedrører. Først vil der dog blive gjort rede for de forskellige faktorer, som enten har haft en mærkbar indflydelse på handlingsplanens gennemførelse, eller som bør tages i betragtning, når det overvejes, hvilke tilpasninger der er nødvendige for den resterende del af den periode, som handlingsplanen omfatter.

I overensstemmelse med artikel 13 i Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse nr. 283/1999/EF vedrører denne midtvejsrapport, særlig bilag 1 og 2, også gennemførelsen af **Den generelle ramme for Fællesskabets aktiviteter til fordel for forbrugerne**, både i 1999 og 2000, i relation til de tre politiske målsætninger, der er fastlagt i handlingsplanen for forbrugerpolitikken.

De finansielle rammer for gennemførelsen af forbrugerpolitik i perioden 1999-2003 blev sat til 112,5 mio. EUR. Forpligtelsesbevillingerne for 1999 udgjorde sammenlagt 22,350 mio. EUR og for 2000¹⁾ 22,905 mio. EUR. I 1999 blev forpligtelsesbevillingerne udnyttet 100% og betalingsbevillingerne 98%. I 2000 blev forpligtelsesbevillingerne udnyttet 90% og betalingsbevillingerne 75%. Af bilag 1 fremgår det nærmere, hvilke aktiviteter der blev finansieret under de enkelte politiske målsætninger i 1999 og 2000. Bilag 2 viser de beløb, som blev tildelt som finansiel støtte til europæiske forbrugerorganisationer og individuelle projekter med bistand fra Det Rådgivende Udvalg, som består af repræsentanter for medlemsstaterne, i 1999 og 2000.

I den periode, som midtvejsrapporten dækker, har de tjenester, der er ansvarlige for forbrugerpolitik, været udsat for en række organisatoriske ændringer. Derfor giver det ikke nogen mening at foretage en sammenligning på årsbasis, men i april 2001 havde direktoratet med ansvar for forbrugerpolitik sammenlagt 67 medarbejdere²⁾.

¹ Det beløb, der var til rådighed i 2000, omfatter det årlige bidrag på 1,8 %, eller 405 000 EUR fra EFTA/EØS-staterne (Island, Norge og Liechtenstein), som deltager i de aktiviteter, der er fastlagt i afgørelse nr. 283/1999/EF.

² Det samlede antal medarbejdere fordelte sig med 36 i kategori "A", 12 i kategori "B" og 19 i kategori "C".

2. FORBRUGERPOLITIK I EN VERDEN I FORANDRING

"I de næste tre år vil der ske en styrkelse af forbrugerpolitikken, fordi forbrugernes interesser sammen med andre spørgsmål, som direkte berører almindelige borgere, får stigende betydning". Sådan indledes "Handlingsplan for forbrugerpolitikken 1999-2001", og adskillige hændelser i de sidste to år, som særlig har haft indvirkning på forbrugernes sundhed og sikkerhed, har vist, at denne forudsigtelse holdt stik. Udviklingen har dog bevirket, at der nu er sat fokus på forbrugerspørgsmål. Det er først på et meget sent tidspunkt gået op for både EU og medlemsstaterne, at **forbrugerpolitik ikke er en luksus**, men snarere et centralt led i tilrettelæggelsen af EU's overordnede politik.

Forbrugerpolitik spiller nu en langt større rolle i EU-institutionerne, hvilket fremgår af Rådets resolution af 28. juni 1999 om "Fællesskabets forbrugerpolitik 1999-2001"³⁾, af udtalelser fra Europa-Parlamentet⁴⁾, Regionsudvalget⁵⁾ og Det Økonomiske og Sociale Udvalg⁶⁾. Kommissionen har taget hensyn til de synspunkter, der kommer til udtryk heri, i forbindelse med gennemførelsen af handlingsplanen.

Kommissionens tjenestegrene er blevet omstruktureret med det formål at sikre en mere effektiv og koordineret tilgang til forbrugerinteresser. Endvidere er det ved at blive mere almindeligt at integrere en forbrugerdimension i andre EU-politikker.

Som et af de væsentligste led i Kommissionens omstrukturering blev sundhed og forbrugerbeskyttelse samlet i et enkelt generaldirektorat under ledelse af en enkelt kommissær. Det vigtigste ved denne ændring er, at Generaldirektoratet for Sundhed og Forbrugerbeskyttelse har ansvar for fødevarerens sikkerhed på alle niveauer i fødekæden, lige fra "jord til bord".

Omstruktureringen blev meget hurtigt fulgt op med hvidbogen om fødevarerens sikkerhed⁷⁾, som Kommissionen vedtog den 12. januar 2000. Hvidbogen tager sigte på at nå den højeste standard for fødevarerens sikkerhed og indeholder en radikal reformplan. Den indeholder forslag om et større lovændringsprogram, herunder om oprettelse af en ny europæisk fødevarermyndighed. Denne radikalt ændrede politik går længere end de dele af handlingsplanen 1999-2001, som vedrører fødevarerens sikkerhed, og derfor omfatter midtvejsrapporten hverken gennemførelsen heraf eller Levnedsmiddel- og Veterinærkontorets arbejde⁸⁾.

Disse tilpasninger viser tydeligt, at det er nødvendigt med en fleksibel holdning til gennemførelsen af handlingsplanen.

³ EFT C 206 af 21.7.99.

⁴ EFT C 279 af 1.10.99.

⁵ CdR 181/99 endelig udg.

⁶ EFT C 209 af 22.7.99.

⁷ "Hvidbog om fødevarerens sikkerhed" : KOM (1999) 719, endelig udg. (12. januar 2000).

⁸ Jf. Food And Veterinary Office (Fvo) Annual Report 1999

(http://europa.eu.int/comm/food/fs/inspections/policy_papers/vi_pol07_en.pdf)

3. FREMSKRIDT I FORBINDELSE MED GENNEMFØRELSEN AF HANDLINGSPLANEN

3.1 POLITISK MÅLSÆTNING: "Bedre mulighed for forbrugerne i hele EU for at komme til orde"

Et af de vigtigste kendetegn, som adskiller forbrugere, i egenskab af deltagere i en moderne markedsøkonomi, fra virksomheder, er, at de optræder ret spredt. Denne spredning kan tilskrives to forhold. For det første skal forbrugerne operere på en lang række markeder for at dække deres behov, og for det andet lader de til at være utilbøjelige til at anse kollektive aktioner for at være et almindeligt middel til at få større eller i det hele taget udøve indflydelse på markedet.

På EU-niveau er man derfor generelt nået til erkendelse af, at der er behov for at styrke forbrugernes stilling på markedet, og at fremme af "**Bedre mulighed for forbrugerne i hele EU for at komme til orde**" kan yde et væsentligt bidrag hertil. Denne målsætning understreger, at det både er nødvendigt at øge forbrugernes bevidsthed omkring den rolle, de spiller på markedet, og for at forbedre de metoder, som bruges til at oplyse erhvervslivet og politikerne om forbrugernes behov. Forskellige berørte parter kan tage skridt til at styrke forbrugernes stilling på markedet. Det gælder ikke mindst forbrugerne selv - enten individuelt eller i sammenslutninger.

Med hensyn til gennemførelsen af budgettet så blev størstedelen af bevillingerne, dvs. ca. 12,5 mio. EUR i 1999 og 10 mio. EUR i 2000, anvendt til at forfølge denne politiske målsætning.

• **AKTIONSOMRÅDE: En bedre nyttevirkning af den støtte, der gives til forbrugersammenslutninger**

På forbrugerområdet kan kollektive aktioner ligesom inden for mange andre områder ofte være mere effektive end enkeltpersoners egne tiltag. Forbrugerorganisationer kan styrke forbrugernes stilling på markedet ved at samle informationer og reducere omkostningerne ved rådgivning fra eksperter samt ved at skabe et mere solidt grundlag for en dialog med erhvervslivet og for politiske aktioner.

Kommissionen er blevet ved at støtte forbrugerorganisationer på to måder:

- ved at yde finansielle midler, og
- ved at være med til at sørge for de praktiske foranstaltninger i forbindelse med internationale møder.

Hvad angår finansiell støtte til forbrugerorganisationer i Europa, har Kommissionen fulgt de retningslinjer, der er opstillet i "**Afgørelse om etablering af en generel ramme for Fællesskabets aktiviteter til fordel for forbrugerne**"⁹). Kommissionen har offentliggjort indkaldelser af ansøgninger om finansiell støtte til udbetaling over budgetterne for 1999, 2000 og 2001.

Med henblik på at forbedre den samlede virkning af denne form for finansiering har Kommissionen i de fleste tilfælde bestræbt sig på at koncentrere de begrænsede rådighedsbeløb omkring få projekter, mens den samtidig har opfordret forbrugerorganisationer til at gå sammen om projekter af fælles interesse. Med hensyn til

⁹ Afgørelse nr. 283/1999/EF.

Kommissionens indkaldelser af projekter har der været tale om et støt fald i antallet af indsendte forslag siden 1998. Der blev indsendt 378 forslag i 1998, 210 i 1999 og 178 i 2000. Det skyldes hovedsagelig, at man har forbedret definitionen af de finansierede projekter i indkaldelsen. Det kan også hænge sammen med kravet i retsgrundlaget om, at forbrugerorganisationerne normalt skal dække mindst 50% af de samlede projektudgifter. Denne nye regel er blevet anvendt systematisk med få undtagelser.

Bilag 2 viser de beløb, der blev tildelt som finansiel støtte til europæiske forbrugerorganisationer og individuelle projekter i 1999 og 2000. Afgørelserne om tildeling af støtte træffes med bistand fra Det Rådgivende Udvalg for Fællesskabets Aktiviteter til Fordel for Forbrugerne, som er sammensat af repræsentanter for medlemsstaterne. Udvalgets første møde blev afholdt den 18. marts 1999. Udvalgets forretningsorden og arbejdspraksis ligger nu fast. Der er afholdt fem møder siden marts 1999, og regelmæssig kontakt via e-mail netværket har lettet samarbejdet og informationsformidlingen.

Det Rådgivende Udvalg har afgivet udtalelser om Kommissionens forslag til foranstaltninger vedrørende kriterier for udvælgelse af organisationer og projekter, som omhandlet i artikel 2, litra b) og c), samt i forbindelse med udvælgelsen af støttemodtagere på grundlag af Kommissionens forslag. I overensstemmelse med retsgrundlaget har Kommissionen informeret Det Rådgivende Udvalg om de aktiviteter, der skulle finansieres, samt om resultaterne af udgiftsavgørelser.

I 1999 var fristen for indsendelse af ansøgninger om finansiel støtte til europæiske forbrugerorganisationer og individuelle projekter den 30. november 1998. Selvom afgørelse nr. 283/1999/EF først trådte i kraft i februar 1999, var betingelserne og kriterierne for finansiering allerede beskrevet i indkaldelserne af forslag. Den finansielle støtte til dækning af fire europæiske forbrugerorganisationers driftsomkostninger beløb sig i 1999 til 1,42 mio. EUR.

I 2000 var fristen for indsendelse af ansøgninger om finansiel støtte til europæiske forbrugerorganisationer og individuelle projekter den 15. oktober 1999. Den finansielle støtte til dækning af fire europæiske forbrugerorganisationers driftsomkostninger beløb sig i 2000 til ca. 1,6 mio. EUR. Derudover blev der også ydet støtte til dækning af en del af driftsomkostningerne i BEUC, ANEC, EURO COOP og COFACE samt i en ny organisation, European Consumers' Association (AEC), som blev grundlagt i foråret 2000.

Kommissionen har også gennemgået anmodninger fra europæiske forbrugerorganisationer om finansiel støtte i 2001. Kommissionen har besluttet at ophøre med at yde finansiel støtte til EURO COOP og COFACE.

For at sikre at nyttevirkningen af den finansielle støtte, der er ydet til europæiske forbrugerorganisationer i de senere år, bliver vurderet på et forsvarligt grundlag, er der bestilt en ekstern evaluering, og der forventes en rapport i oktober 2001.

Kommissionen har også ydet støtte til forbrugerorganisationer i form af tilrettelæggelse af møder på EU-niveau, enten på *ad hoc*-basis og som led i igangværende arbejde. På **forbrugerorganisationernes årsmøde** i november 2000 var både Kommissionens formand Romano Prodi og kommissær David Byrne til stede, og det viser tydeligt, at Kommissionen lægger større vægt på EU-politikernes forbrugerdimension.

I 2000 afholdt det omorganiserede **forbrugerudvalg**¹⁰⁾ sit første møde. Det nye forbrugerudvalg består af 20 faste medlemmer og 20 suppleanter, som Kommissionen udnævner for 3 år (1 medlem pr. medlemsstat og 5 repræsentanter for følgende europæiske forbrugerorganisationer: AEC, ANEC, BEUC, COFACE, EURO-COOP). Medlemmernes mandat kan fornyes. Udvalget er tiltænkt en mere proaktiv rolle end forgængeren, når det rådgiver Kommissionen.

Behovet for at tage hensyn til forbrugernes interesser i politik stopper ikke ved EU' ydre grænser. Kommissionen har taget flere skridt til at sikre forbrugerne bedre repræsentation på internationalt plan.

Kommissionen støtter især **den transatlantiske forbrugerdialog** (TACD), og det sker ved hjælp af finansiel bistand og koordinering. Dette vigtige forum for forbrugerorganisationer i USA og EU har til formål at fremme forbrugernes interesser i amerikansk og europæisk politik. Henstillingerne fra TACD's arbejdsgrupper vedrører forbrugerspørgsmål, som er aktuelle i hele verden, f.eks. fødevarer, e-handel og handels/sundhedsrelaterede temaer. Henstillingerne rettes til de nationale regeringer i EU, Europa-Kommissionen og de amerikanske myndigheder og tager sigte på at inddrage civilsamfundet yderligere i transatlantisk politik. TACD bestræber sig på at bidrage til det transatlantiske økonomiske partnerskab (TEP) ved at føre nøje tilsyn med dagsordenen for møderne i de forskellige TEP-udvalg og reagerer på de spørgsmål, som vedrører forbrugerne direkte. Man følger også nøje med i den politiske beslutningstagning inden for f.eks. OECD eller WTO. TACD blev endvidere inviteret til at deltage i US/EU-topmødet i Washington DC den 18. december 2000, hvor deltagerne havde lejlighed til at drøfte relevante forbrugerspørgsmål fra den politiske dagsorden med de ledere, som deltog i topmødet. Kommissionen har også været i kontakt med Australien og Japan med henblik på at indlede bilateralt samarbejde om forbrugerspørgsmål.

- **AKTIONSOMRÅDE: EU-rådgivningskontorer - En bedre betjening af forbrugerne i EU**

Efter en evaluering af netværkets arbejde siden oprettelsen i 1991 besluttede Kommissionen at **omdefinere EU-rådgivningskontorenes opgaver** ved at udvide deres ansvarsområde til ikke blot at omfatte spørgsmål vedrørende grænseoverskridende forbrugertransaktioner, men også mere generel information til forbrugerne om de almindelige rettigheder, de har i henhold til EU-lovgivningen. Netværket vil blive udbygget yderligere som følge af, at 8 medlemsstater allerede har besluttet eller overvejer at anvende EU-rådgivningskontorerne som clearing house for det europæiske udenretslige netværk.

Derfor er flere af centrene, som før befandt sig tæt ved en landegrænse, nu flyttet til hovedstaden eller til et andet centralt sted, hvorfra hele medlemsstaten kan betjenes tilfredsstillende. På indeværende tidspunkt findes der 11 centre fordelt på 9 medlemsstater¹¹⁾. Kommissionen sigter mod at oprette mindst 1 center pr. land inden udgangen af den periode, som den nuværende handlingsplan dækker (ultimo 2001). Den finansielle støtte til EU-rådgivningskontorerne beløb sig næsten til 2 mio. EUR både i 1999 og 2000.

Disse tilpasninger viser tydeligt, hvilke problemer der kan opstå, når aktioner iværksættes på *ad hoc*-basis uden hensyn til de strategiske virkninger, herunder om der er mulighed for synergi med andre aktioner.

¹⁰⁾ Kommissionens afgørelse af 4. maj 2000 om nedsættelse af et forbrugerudvalg (2000/323/EF).

¹¹⁾ Irland, Det Forenede Kongerige, Frankrig, Portugal, Spanien (2), Luxembourg, Tyskland (2), Finland og Østrig.

- **AKTIONSOMRÅDE: En effektiv dialog mellem forbrugerne og erhvervslivet**

Da konkurrencedygtige markeder fremhæves som et vigtigt middel til at fremme forbrugernes velfærd, er man efterhånden blevet mere opmærksom på forholdet mellem forbrugerne og erhvervslivet og på, hvordan det eventuelt kan forbedres til fordel for begge parter. Set ud fra et strategisk synspunkt er Kommissionen især interesseret i at finde ud af, i hvilket omfang **dialogen mellem forbrugerne og erhvervslivet** kan føre til fælles løsninger, som enten mindsker behovet for lovgivning, supplerer lovgivningen eller giver lovgivningen større værdi.

Kommissionen iværksatte derfor en undersøgelse af "blød lovgivning" for at få fastlagt, i hvilket omfang den bedste praksis på nationalt niveau kan anvendes og forbedres på europæisk niveau. Kommissionen ventede dog ikke på, at undersøgelsen blev afsluttet, inden den gav sig i kast med at undersøge, om dialogen mellem forbrugerne og erhvervslivet kunne bruges til at løse problemer i praksis.

Forbrugerrepræsentanter og banksektoren indledte en dialog om **realkreditlån** med henblik på at drøfte en kodeks for information om boliglån forud for kontraktindgåelse. Efter flere diskussionsrunder blev der indgået aftale om indholdet i en sådan kodeks i november 2000. Forhandlingsparternes kompetente organer ratificerede aftalen, og derefter blev den undertegnet den 5. marts 2001. Den 1. marts 2001 vedtog Kommissionen en henstilling, hvor Kommissionen tilslutter sig kodeksen og opfordrer realkreditinstitutterne til at overholde bestemmelserne heri¹²⁾.

Dialogformen har også spillet en stor rolle i forbindelse med **e-handel**. Drøftelser med de berørte parter viste tydeligt, at det var nødvendigt at afklare situationen omkring regler for god praksis og tilknyttede "trustmark"-ordninger som et middel til at øge forbrugernes tillid til e-handel. En lang række modstridende regler og "trustmarks" ville sikkert kun forvirre forbrugerne og dermed utilsigtet mindske deres tillid. På samme måde kunne det blive vanskeligt for virksomheder at beslutte sig for, hvilke regler for god praksis de skulle følge. Derfor indledte Kommissionen drøftelser med en gruppe bestående af repræsentanter for både forbrugerorganisationer og erhvervslivet om mulighederne for at opstille entydige og forsvarlige regler for godkendelse (på EU-niveau) og kontrol (sandsynligvis på nationalt niveau). Man er allerede nået langt med at opstille en række principper, som kan bruges som målestok for alle almindelige kodekser. Sådanne kodekser eller lignende ordninger, som virksomhederne aftaler at anvende, skal naturligvis være i overensstemmelse med konkurrencereglerne.

- **AKTIONSOMRÅDE: Ny strategi for oplysningskampagner**

Spørgsmålet om fødevarer sikkerhed **optager efterhånden næsten alle forbrugere**. Ifølge en Eurobarometer-undersøgelse, som blev gennemført i 1997, var henved 68% af EU-borgerne betænkelige ved fødevarer sikkerheden og bad om flere oplysninger. Mange forbrugere føler sig ikke alene truet, men også ført bag lyset og mener, at de intensive produktionsmetoder, som oprindeligt blev udviklet med det formål at give alle nok at spise, nu er blevet udnyttet langt ud over rimelighedens grænser.

¹²⁾ Kommissionens henstilling om oplysninger forud for indgåelse af kontrakt, der skal gives til forbrugerne af långivere, der tilbyder boliglån, K(2001) 477 endelig.

Kommissionen har iværksat **oplysnings- og uddannelseskampagner** for at genvinde forbrugernes tillid. Kontrahenterne blev i forbindelse med oplysningskampagner i 1998-1999 opfordret til at koncentrere sig om fødevarer (særlig E-numre og andre sikkerhedselementer), sporbare fødevarer og genetisk modificerede organismer. Da befolkningen i høj grad blev ved med at være bekymret over fødevarerens sikkerhed, fortsatte Kommissionen succesen med den tidligere kampagne og iværksatte en uddannelseskampagne vedrørende fødevarerens sikkerhed - "Food Safety Education Campaign" (2000-2001). Selvom temaet (fødevarerens sikkerhed) var det samme, skulle de udvalgte kontrahenter udarbejde undervisnings- (fremfor oplysnings-) materiale og definere deres målgrupper mere præcist.

Kampagnen har til formål, at:

- undervise klart definerede forbrugermålgrupper i de almindelige principper for fødevarerens sikkerhed og enkle praktiske foranstaltninger i den forbindelse
- fremme forbrugerorganisationernes rolle i forbindelse med rådgivning om fødevarerens sikkerhed
- starte en løbende dialog om fødevarerens sikkerhed blandt interesserede: forbrugerorganisationer, nationale myndigheder og brancheorganisationer
- fremme mediernes interesse for fødevarerens sikkerhed.

Ser man bort fra disse oplysningskampagner, kan forbrugerne også indhente informationer om deres rettigheder på det indre marked via initiativet "Dialog med borgerne og erhvervslivet". I 2000 udsendte Kommissionen i den forbindelse en vejledning med titlen "Sådan gør jeg mine rettigheder i det indre marked gældende" med et afsnit om "Hvordan klager jeg som forbruger". Endvidere er vejledningen om "Køb af varer og tjenesteydelser i det indre marked" ved at blive opdateret.

- **AKTIONSOMRÅDE: Tættere samarbejde med medlemsstaterne om uddannelse af forbrugerne**

På EU-niveau har det i de senere år efterhånden vist sig at være nødvendigt at uddanne forbrugerne, særlig i forbindelse med udbygningen af det indre marked. Amsterdam-traktaten, som trådte i kraft i 1999, bekræftede Fællesskabets kompetence i forbindelse med uddannelse af forbrugerne. Derfor har Kommissionen prioriteret at stimulere **udveksling af erfaringer og god praksis** mellem medlemsstaterne. Offentlige myndigheder og forbrugerorganisationer har været inddraget i foranstaltningerne på dette område.

For så vidt angår de offentlige myndigheder, blev der afholdt et møde i arbejdsgruppen bestående af nationale eksperter i uddannelse af forbrugere - "**Working Group of National Experts on Consumer Education**" - den 15. september 2000. Arbejdsgruppen bliver det vigtigste forum for udveksling af informationer og erfaringer med medlemsstaterne. Kommissionens arbejde i forbindelse med forbrugerorganisationer havde primært til formål at fremme samarbejde mellem to netværk, som supplerer hinanden, hvor det ene dækker de nordlige medlemsstater og det andet hovedsagelig sydlige lande. Kommissionen formidlede nærmere betegnet informationer og erfaringer vedrørende tre pilotprojekter (omfattede Grækenland, Portugal og Spanien), som havde til formål at integrere uddannelse af forbrugerne i den almindelige skoleundervisning. Kommissionen har også ydet finansiell støtte til oprettelse af en **europæisk skole for forbrugere** i Cantabria i Spanien og til et projekt i Det Forenede Kongerige, som har til formål at undervise unge voksne i finansielle spørgsmål.

Herudover er Kommissionen blevet ved med at yde støtte til "**Konkurrence for unge forbrugere**", som appellerer til et stigende antal unge. I 1999-2000 deltog der mere end 1 200 hold i konkurrencen, og temaet var "Forbrug i det 21. århundrede"¹³⁾. Det var en ny rekord. På grund af den store offentlige interesse for fødevarer sikkerhed og -kvalitet er temaet for konkurrencen i 2000-2001 "Bedre ernæring - spis sundt og varieret".

3.2. POLITISK MÅLSÆTNING: "Et højt sundheds- og sikkerhedsniveau for forbrugerne i EU"

- **AKTIONSOMRÅDE: En beslutningsproces, som hviler på et videnskabeligt grundlag**

Kommissionen mener, at når det er hensigtsmæssigt at lade videnskabelig rådgivning indgå som led i udformningen af politik vedrørende forbrugerbeskyttelse i almindelighed og forbrugersundhed i særdeleshed, så er det yderst vigtigt at sikre, at **den videnskabelige rådgivning er af høj kvalitet**. Derfor blev hele det videnskabelige rådgivningssystem omlagt i juni-oktober 1997 ud fra principperne om kompetence, uafhængighed og åbenhed. Der findes nu en videnskabelig styringskomité og 8 nye videnskabelige komitéer¹⁴⁾. Fem af de videnskabelige komitéer beskæftiger sig med fødevarer sikkerhed, og de resterende 3 er:

- Den Videnskabelige Komité for Kosmetiske Produkter og Andre Forbrugsvarer end Levnedsmidler
- Den Videnskabelige Komité for Lægemidler og Medicinske Anordninger
- Den Videnskabelige Komité for Toksicitet, Økotoksicitet og Miljø.

Til trods for de relativt nye ændringer i de videnskabelige komitéers opbygning bad Europa-Parlamentet Kommissionen om at iværksætte en **ny undersøgelse af** de videnskabelige komitéers **arbejdsmetoder**. Kommissionen gav derfor 3 højttestimerede professorer fra Europa-Kommissionens videnskabelige komitéer til opgave at vurdere Kommissionens videnskabelige rådgivningssystem i den nye udformning. Med henblik på at lette deres arbejde blev der organiseret en offentlig høring den 4. og 5. november 1999. Rapporten blev færdiggjort i december 1999¹⁵⁾.

I 2000 gik Kommissionen i gang med at forny det mandat, den videnskabelige styringskomité og de 8 specialiserede videnskabelige komitéer havde fået. På grundlag af en liste med 483 ansøgere, som havde reageret på en offentlig indkaldelse af interessetilkendegivelser, blev der sammenlagt udpeget 151 uafhængige eksperter til medlemmer af de videnskabelige udvalg.

De nye medlemmer er i princippet udpeget for en 3-års periode, men deres mandat kan ændres afhængig af, hvordan oprettelsen af Den Europæiske Fødevarermyndighed skrider frem. Ansvar for videnskabelig rådgivning om fødevarer sikkerhed skal overgå til Myndigheden, så snart den er operationel.

¹³⁾ Siden konkurrencen blev afholdt første gang, er der indkommet følgende antal forslag 222 (1993/94), 505 (1994/95), 551 (1995/96), 613 (1996/97), 1160 (1998/99) og 1213 (1999/00). Der blev ikke afholdt konkurrence i 1997/98.

¹⁴⁾ Kommissionens afgørelse 97/404/EF af 10. juni 1997 (EFT L 169 af 27.06.97) og Kommissionens afgørelse 97/579/EF af 23. juli 1997 (EFT L 237 af 28.8.97).

¹⁵⁾ Rapporten findes på internettet (http://europa.eu.int/comm/food/fs/sc/future_food_en.html).

Udgifterne til denne politiske målsætning beløb sig til 4,8 mio. EUR i 1999 og 4,6 mio. EUR i 2000.

- **AKTIONSOMRÅDE: Sikrere produkter og tjenesteydelser**

Formålet med denne del af EU's forbrugerpolitik er i sidste ende at sikre, at der **kun markedsføres forsvarlige produkter og tjenesteydelser**. Med denne politiske målsætning tilstræber man både at sikre, at der altid er et højt beskyttelsesniveau for forbrugernes sundhed og sikkerhed i hele Europa, og at det indre marked fungerer efter hensigten.

En stor del af arbejdet på dette område vedrører lovgivning og andre aktioner, som har direkte indvirkning på markedets adfærd, f.eks. standardisering eller frivillige regler om adfærd. I den periode, som midtvejsrapporten omfatter, har man iværksat følgende aktioner, som er af særlig interesse, og hvoraf nogle er afsluttet, mens andre er under gennemførelse:

- I marts 2000 fremsatte Kommissionen et forslag¹⁶⁾ om tilpasning af det gældende direktiv om produktsikkerhed i almindelighed. Forslaget har til formål at sikre, at der kun markedsføres forsvarlige produkter, og det skal ske ved hjælp af strengere krav til producenter og distributører, bedre definition af kriterierne for produktsikkerhed, mere effektivt tilsyn med markedet, mere systematisk samarbejde mellem de myndigheder i medlemsstaterne, som skal håndhæve bestemmelserne, mere effektive nødforanstaltninger på fællesskabsniveau og bedre adgang for forbrugerne til informationer om produktrisici.
- Kommissionen vedtog en beslutning¹⁷⁾ om forbud mod markedsføring af legetøj og småbørnsartikler, der er beregnet til at blive puttet i munden af børn under tre år, og som er fremstillet af blød pvc indeholdende et eller flere af phthalater. Beslutningens gyldighedsperiode blev forlænget fire gange i 2000. I november 2000 vedtog Kommissionen et forslag¹⁸⁾ til ændring af direktivet om begrænsning af markedsføring og anvendelse af visse farlige stoffer og præparater¹⁹⁾ og af Rådets direktiv om sikkerhedskrav til legetøj²⁰⁾, og dette forslag er nu til behandling i Europa-Parlamentet og Rådet.
- Der er indledt forberedelser og foretages høring med henblik på at udarbejde en meddelelse om behovet for et eventuelt initiativ vedrørende sikre tjenesteydelser til forbrugerne.
- Kommissionen fremsatte et ændret forslag til Rådets direktiv om kabinebesætninger inden for civil luftfart: sikkerhedskrav og bevis for faglige kvalifikationer²¹⁾.
- Kommissionen afsluttede vurderingen af gennemførelsen af Rådets henstilling 86/666/EØF om brandsikring af eksisterende hoteller²²⁾ med henblik på at opdatere og udbygge de krav, der stilles heri.

Lovgivningstiltag skal suppleres med andre former for foranstaltninger, f.eks. tilsyn, dataindsamling og bevidstgørelse. Ledsageforanstaltningerne omfattede bl.a.:

¹⁶⁾ EFT C 337E af 28.11.00.

¹⁷⁾ Beslutning 1999/815/EF (EFT L 315 af 9.12.99).

¹⁸⁾ EFT C 116E af 26.4.00.

¹⁹⁾ Direktiv 76/769/EØF af 27. juli 1976.

²⁰⁾ Direktiv 88/378/EØF af 3. maj 1988.

²¹⁾ KOM (1999) 68, endelig udg.

²²⁾ EFT L 384 af 31.12.86.

- En undersøgelse af gennemførelsen af direktivet om produktsikkerhed i almindelighed, som blev anvendt til udarbejdelse af dels en rapport fra Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet²³⁾, dels Kommissionens forslag om tilpasning af direktivet om produktsikkerhed i almindelighed²⁴⁾.
- "Ordningerne for hurtig underretning" er blevet forbedret og opgraderet som følge af besøg og drøftelser i medlemsstaterne. Der er skaffet ekspertise til teknisk vurdering af de produkter, der gives underretning om via ordningerne, og til teknisk udbygning af en internet-baseret ordning.
- Anmodninger til det berørte standardiseringsorgan om at udvikle nye eller bedre sikkerhedsnormer for bl.a. småbørnsartikler, udstyr til markedspladser og cigaretlightere.

3.3. POLITISK MÅLSÆTNING: Fuld respekt for EU-forbrugernes økonomiske interesser

Det indre marked spiller en væsentlig rolle i forbindelse med forbedring af EU-borgernes livskvalitet, f.eks. ved at tilskynde konkurrencedygtige priser, forbedre kvaliteten af tjenesteydelser og sikre et større udvalg. Forbrugerne bør betragtes som en integrerende del af dette marked. Hvis det indre marked skal fungere, er det ligeså vigtigt at **sikre, at forbrugerne føler sig trygge ved grænseoverskridende handel**, som det er at gøre det lettere for virksomhederne at sælge på tværs af grænser. Derfor skal Kommissionen sikre, at barrierer for grænseoverskridende efterspørgsel fjernes, således at det indre markeds forbrugerdimension kan udvikle sig parallelt med virksomhedsdimensionen.

Forbrugerne vil dog kun få tilstrækkelig tillid, hvis deres økonomiske interesser respekteres fuldt ud. Selvom der ofte lægges vægt på at gøre markedet mere effektivt for på den måde at sikre forbrugernes velfærd, spiller lovgivningen dog fortsat en stor rolle for beskyttelse af forbrugernes økonomiske interesser. Lovgivningen virker dog kun efter hensigten, hvis de relevante myndigheder sørger for tilfredsstillende tilsyn og håndhævelse.

Udgifterne i forbindelse med denne politiske målsætning er steget med lidt over 1 mio. EUR fra 1999 til 2000 og udgør sammenlagt ca. 5,6 mio. EUR. Stigningen er udtryk for de flere aktioner i forbindelse med euroens indførelse.

• AKTIONSOMRÅDE: Et forbrugervenligt indre marked for finansielle tjenesteydelser

Udviklingen inden for sektoren for finansielle tjenesteydelser har i de senere år været præget af sektorens tiltagende betydning i den samlede økonomi, et større udvalg af mere komplicerede tilbud om tjenesteydelser, den hurtige vækst inden for elektronisk baserede tjenesteydelser og det stigende antal grænseoverskridende transaktioner. Situationen kompliceres yderligere af store forskelle mellem de sociale, kulturelle, retlige og institutionelle rammer i medlemsstaterne.

Denne situation viser **helt tydeligt, at det er berettiget med en EU-politik for finansielle tjenesteydelser**. Det fremgår dog også, at det bliver vanskelig at tilrettelægge en sådan politik. Stillet over for denne udfordring vedtog Kommissionen i 1997 en meddelelse om

²³⁾ Kommissionens rapport til Europa-Parlamentet og Rådet angående de erfaringer, som er indhøstet ved anvendelsen af direktiv 92/59/EØF om produktsikkerhed i almindelighed [KOM(2000)140 endelig].

²⁴⁾ KOM(2000)139 endelig af 29.3.2000.

finansielle tjenesteydelser²⁵⁾ med aktioner, som blev inkorporeret i handlingsplanen for forbrugerpolitik.

Forslaget til direktiv om fjernsalg af finansielle tjenesteydelser²⁶⁾ blev godkendt af Kommissionen den 19. november 1998 og forelagt for Europa-Parlamentet og Rådet. Som følge af drøftelser med Rådet gik man i gang med at opstille en oversigt over nationale krav om forudgående informationer. Oversigten forelå i sin endelige udgave i midten af juli 2000. Selvom Det Europæiske Råd i Lissabon i marts 2000 tilskyndede Rådet til at nå til en fælles holdning inden udgangen af 2000, er drøftelserne endnu ikke afsluttet.

Den første EU-lovgivning på dette område var direktivet om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser om forbrugerkredit²⁷⁾. Direktivet er senere blevet ændret i 1990 og i 1998. Men den hastighed, hvormed der sker nyskabelser på dette område, har givet anledning til nye problemer og forhold, som påvirker forbrugerne og kræver, at der gøres en indsats. Der er udarbejdet et "diskussionsoplæg" om disse forhold, som er blevet sendt til høring hos nationale eksperter og andre berørte parter, inden der udarbejdes et formelt forslag til et nyt direktiv.

I juli 1997 offentliggjorde Kommissionen en henstilling om elektroniske betalingsmidler²⁸⁾, som var en opdatering af en tidligere henstilling fra 1988 om betalingskort. Henstillingen omfatter følgende betalingsmidler:

- **"Fjernbetalingsmidler"**: instrumenter, som giver adgang til konti i finansielle institutioner, typisk banker. Denne kategori omfatter home-banking og telefonbankforretninger samt betalingskort.
- **"Elektroniske pengeinstrumenter"**: instrumenter med elektronisk værdi, som enten er lagret i et magnetbånd eller på mikrokredsløbskort eller i computerhukommelser ("e-penge" eller "cyber-penge").

Kommissionens henstilling vedrører transaktioner, som foretages ved hjælp af sådanne midler, og beskriver i hovedtræk de normer, som skal gælde for forholdet mellem udsteder og indehaver. Kommissionen har iværksat en undersøgelse for at vurdere, i hvilket omfang henstillingen er gennemført, og den endelige rapport om undersøgelsen forventes at foreligge i marts 2001.

Med hensyn til regulering af elektroniske penge i sig selv blev der vedtaget et direktiv om adgang til at optage og udøve virksomhed som udsteder af elektroniske penge og tilsyn med en sådan virksomhed²⁹⁾ den 18. september 2000. Direktivet afklarer især, hvilken stilling udstedere af elektroniske penge har i forhold til bankdirektiverne, specificerer krav om sund og forsigtig drift (vedrørende start- og egenkapital, investeringsbegrænsninger, etc.) og regulerer genindløselighed.

Handlingsplanen for finansielle tjenesteydelser fremhævede det **akutte behov for at oprette en egentligt integreret forbrugermarked**, hvor forbrugernes og erhvervslivets interesser

²⁵⁾ KOM (97) 309.

²⁶⁾ KOM(1998) 468 (EFT C 385 af 11.12.1998).

²⁷⁾ Direktiv 87/102/EØF af 22. december 1986.

²⁸⁾ Kommissionens henstilling om transaktioner med elektroniske betalingsmidler (udsteder - indehaver) 97/489/EF - 30.07.97.

²⁹⁾ Direktiv 2000/46/EF af 18. september 2000.

beskyttes på tilfredsstillende måde, og identificerede forsikringsmægling som et prioriteret indsatsområde. En entydig fælles tilgang til reglerne om mæglere er en forudsætning for at sikre fri bevægelighed for forsikringstjenester på tværs af grænser og for at bevare et højt beskyttelsesniveau for forbrugerne på forsikringsområdet. Den 25. september 2000 vedtog Kommissionen et forslag til direktiv om forsikringsmæglervirksomhed³⁰⁾, der skulle opdatere de gældende fællesskabsregler, som blev indført i 1976.

Rådet (forbrugerpolitik) drøftede "**overdreven gældsætning**" på mødet i april 2000. Som opfølgning iværksatte Kommissionen to undersøgelser. Den første har til formål at indsamle statistiske oplysninger om omfanget af grænseoverskridende gældsætning, mens den anden tager sigte på at gennemgå medlemsstaternes lovgivning om gældsætning. Resultaterne af disse undersøgelser skulle give Kommissionen et nyttigt input i forbindelse med arbejdet med at bekæmpe social udelukkelse. Kommissionen har også til hensigt at anvende forbrugerpolitiske instrumenter til at løse dette problem. Ændringerne af direktivet om forbrugercredit skulle kunne føre til mere forsigtig långivning på et bedre informationsgrundlag.

I februar 2001 oprettede Kommissionen et netværk for bilæggelse af grænseoverskridende tvister om finansielle tjenesteydelser, det såkaldte FIN-NET, sammen med henved 40 klageordninger fra EU- og EØS-landene. Dette samarbejdsnetværk tager sigte på at give forbrugerne let adgang til udenretslig bilæggelse af grænseoverskridende spørgsmål vedrørende finansielle tjenesteydelser på et informeret grundlag, sikre udveksling af informationer mellem forskellige ordninger, således at grænseoverskridende klager kan blive behandlet så hurtigt, effektivt og professionelt som muligt, samt at sikre, at de forskellige medlemsstaters ordninger for udenretslig bilæggelse er i overensstemmelse med en række fælles minimumsgarantier. Kommissionen har til hensigt at offentliggøre en forbrugervejledning om udenretslig bilæggelse af grænseoverskridende tvister om finansielle tjenesteydelser ultimo 2001.

- **AKTIONSOMRÅDE: En fælles mønt for forbrugerne**

For så vidt angår finansielle tjenesteydelser, gør både erhvervslivet og forbrugerne sig for tiden en del tanker omkring forberedelse af euroens indførelse. For de fleste forbrugere er det ikke nogen let opgave at skulle vænne sig til euroen, for penge udgør en værdimæssig referenceramme, som påvirker tanker og adfærd, og som det ikke er nemt at ændre. Det er ikke kun de mest europæisk indstillede og aktive forbrugere, der bliver berørt, men derimod **hver eneste borger** i eurozonen, børn og bedsteforældre inklusive.

Selvom det hovedsagelig påhviler medlemsstaterne at sikre en gnidningsfri overgang til euroen, har Kommissionen også ydet et væsentligt bidrag til bestræbelserne for at gøre forbrugerne bedre kendt med den nye valuta. Kommissionen har således bl.a. tilskyndet udarbejdelse af informations- og undervisningsredskaber (begrebet "Euroen - kort og godt" og netværk) og har finansieret særlige møder for undervisere fra forbrugersammenslutninger og andre ikke-statslige organisationer, særlig for mennesker som sandsynligvis vil få problemer med at vænne sig til den nye valuta (f.eks. blinde, døve, ældre og mentalt handicappede).

Kommissionen har også gennemført forskellige aktioner (årlige analyser og opinionsundersøgelser), som skal fremme god praksis i erhvervslivet. Aktionerne har

³⁰⁾ KOM (2000) 511.

hovedsagelig vedrørt tilsyn med erhvervslivets reaktioner på de tre henstillinger i forbindelse med euroen vedrørende:

- **dobbelangivelse af priser og lokale observationsorganer**
- **bankgebyrer**
- **informationer til forbrugerne.**

Kommissionen bliver ved med at føre tilsyn med de forskellige aktioner, som allerede er iværksat, og også med forbrugernes reaktioner. Kommissionen har til hensigt at fremsætte en ny henstilling i oktober 2001 om praktiske foranstaltninger i forbindelse med euroens indførelse, herunder et afsnit om vigtige aspekter for forbrugerne.

Forpligtelsesbevillingerne på dette aktionsområde beløb sig til 2,7 mio. EUR i 2000.

- **AKTIONSMRÅDE: En lovgivningsramme, der følger markedets udvikling**

Det moderne samfund er præget af hurtige ændringer på mange områder. Derfor er regeringskontorerne hele tiden udsat for et vist pres, for de skal sikre, at forskrifterne hele tiden er relevante. For at opfylde dette krav er det nødvendigt at føre tilsyn med virkningerne af den gældende lovgivning og samtidig overveje, om der er behov for ny lovgivning, som følge af f.eks. nye markedsføringsteknikker eller nyskabende produkter. Kommissionen anvender i den forbindelse ofte eksterne eksperter til at foretage individuelle undersøgelser inden for specifikke sektorer³¹).

Kommissionens overordnede mål er at forenkle lovgivningen, hvor det er muligt. Spørgsmålene om ændring af direktiverne om vildledende reklame og dørsalg, som indgik i handlingsplanen, vil derfor først blive taget op til behandling i forbindelse med den kommende grønbog om fremtidig forbrugerbeskyttelse. Her har vi et eksempel på, hvilke fordele der er forbundet med at gennemføre handlingsplanen på en fleksibel måde. Formålet er nemlig at nå frem til en mere sammenhængende tilgang til bestemte emner.

- **AKTIONSMRÅDE: Bedre retshåndhævelse og overvågning af den eksisterende lovgivning**

EU's lovgivningsproces er kendetegnet ved, at flere typer institutioner på regionalt, nationalt og internationalt plan deltager i selve lovgivningsprocessen. Det giver mulighed for mange forskellige fortolkninger af retskrav og retshåndhævelse af forskelligt omfang. På den baggrund har Kommissionen indført en række aktioner, som skal **forbedre retshåndhævelses- og tilsynsprocessen**.

Kommissionen har benyttet sig af uformelle samtaler med medlemsstaterne forud for inkorporering som et middel til at forbedre den nationale gennemførelseslovgivning. Der er afholdt møder med medlemsstaterne om "angivelse af enhedspris" (januar 1999), om "fjernsalg" (oktober 1999) og om "sammenlignende reklame" og "forbud" (november 1999). Der er planlagt møder om direktivet om visse aspekter ved køb af forbrugsvarer og

³¹ Der er f.eks. foretaget en undersøgelse af, hvordan direktivet om vildledende reklame kan ændres for at tage hensyn til vildledende sundhedsanprisninger, og en anden af, hvorvidt den gældende EU-forbrugerlovgivning skal opdateres på grund af informationssamfundet.

forbrugsgarantier. Der har endvidere været afholdt lignende møder **efter** inkorporering for at behandle eventuelle problemer.

Kommissionens har ikke afsluttet sit arbejde, når lovgivningen er gennemført og trådt i kraft, for den skal fortsat være opmærksom på eventuelle problemer. Kommissionen har f.eks. udarbejdet rapporter om gennemførelsen af direktiv 93/13/EF om urimelige kontraktvilkår i forbrugeraftaler³²⁾ og om forbrugerklager vedrørende fjernsalg og sammenlignende reklamer³³⁾.

Det påhviler dog hovedsagelig kontrolmyndighederne i de enkelte medlemsstater at føre tilsyn med lovgivningen og håndhæve den. Kommissionen har tilskyndet de europæiske medlemmer af International Market Supervision Network (IMSN) til at forbedre mulighederne for samarbejde og udveksling af informationer mellem medlemmerne på et uformelt grundlag. IMSN-Europe afholdt møder i september 1999, i marts og oktober 2000 og i marts 2001³⁴⁾. Tekniske redskaber, som skal gøre det muligt for undergruppen at optimere informationsudveksling mellem medlemmerne (både om særlige problemer og bedst praksis), er under udvikling.

På trods af disse initiativer har erfaringen vist, at det er vanskeligt at skabe et effektivt administrativt samarbejde på en uformel ad hoc-basis. Det nuværende uformelle samarbejde omfatter ikke alle de temaer, som de nationale forvaltninger og Kommissionen er nødt til at samarbejde om. Der er behov for et mere formelt system for at:

- føre systematisk tilsyn med udviklingen og således identificere og behandle problemer
- give den praktiske håndhævelse af forbrugerpolitikken en fællesskabsdimension
- skabe de rammer, som Kommissionen har brug for til at varetage sin nye rolle i henhold til traktaten, som går ud på at føre tilsyn med forbrugerpolitikken på nationalt plan
- skabe en platform for samarbejde om ikke-lovgivningsinitiativer
- skabe rammer, som giver forvaltningen i kandidatlandene mulighed for at forbedre deres håndhævelsesmekanismer inden tiltrædelsen.

Kommissionen offentliggør snart en grøn bog om fremtidig forbrugerbeskyttelse, hvor det *bl.a.* overvejes, om der skal udarbejdes et rammedirektiv om samarbejde mellem Kommissionen og medlemsstaterne.

- **AKTIONSSOMRÅDE: Tjenesteydelser af almen interesse**

I 1996 fremsatte Kommissionen en første **meddelelse om forsyningspligtydelser i Europa**³⁵⁾. Meddelelsen var et vigtigt skridt på vej mod anerkendelse af, at økonomiske tjenesteydelser af almen interesse er et afgørende aspekt ved den europæiske samfundsmodel. Kommissionens politik på dette område blev for ikke så lang tid siden præciseres yderligere i

³²⁾ KOM(2000)248 endelig af 27.04.2000.

³³⁾ KOM(2000)127 endelig af 10.03.2000.

³⁴⁾ Kommissionen deltager i undergruppens møder, men optræder ikke som formand og opstiller heller ikke dagsordenen. Kommissionens bidrag er begrænset til at fungere som sekretariat og sørge for mødesal og tolkning, når formanden for IMSN er et ikke-europæisk medlem og møderne i "IMSN-Europe" derfor afholdes i Bruxelles.

³⁵⁾ Kommissionens meddelelse om forsyningspligtydelser i Europa af 26.9.1996, KOM(96) 443.

en ny meddelelse om forsyningspligtsydelser³⁶⁾, som blev offentliggjort i september 2000. I den nye meddelelse gentages det, at aktionen hovedsagelig skal have til formål at gavne offentligheden ved at give adgang til tjenesteydelser af høj kvalitet og til rimelige priser.

Tjenesteydelser af almen interesse er af altafgørende betydning, og derfor er der også skabt en dialog på forskellige niveauer. I december 1999 godkendte forbrugerudvalget de principper, som anses for at skulle lægges til grund for en udbygning af begrebet forsyningspligt. Flere drøftelser har fundet sted i de forskellige forbrugerråd og førte til vedtagelse af en **erklæring om tjenester af almindelig interesse** på det møde, som Rådet (det indre marked/forbrugerpolitik) afholdt den 30. november 2000.

Der arbejdes også fortsat med at udbygge forbrugerdimensionen inden for specifikke sektorer. I 2000 fremsatte Kommissionen et forslag til en ny lovgivningspakke om elektroniske kommunikationsnetværk og -tjenester, som omfatter et **forslag til direktiv om forsyningspligt og brugerrettigheder**. Forslaget til ændring af postdirektivet omhandler også et højere niveau af forbrugerbeskyttelse, og i juni 2000 vedtog Kommissionen en meddelelse om beskyttelse af luftfartspassagerer i Den Europæiske Union³⁷⁾.

Endelig iværksatte Kommissionen som led i rækken af offentlige Eurobarometerundersøgelser i april og maj 2000 en særlig opinionsundersøgelse af **europæerne og tjenesteydelser af almen interesse**³⁸⁾. Undersøgelsen gik ud på at måle, i hvilket omfang forbrugerne var tilfredse med adgang, pris, kvalitet, forhåndenværende information, kontraktvilkår og behandling af klager i forbindelse med en bestemt kurv af tjenesteydelser, som omfattede mobil- og fastnettelefoni, elektricitet, gas- og vandforsyning, posttjenester, bytransport og inter-city jernbanetjenester.

- **AKTIONSOMRÅDE: Bedre integrering af hensyn til forbrugernes økonomiske interesser i de øvrige fællesskabspolitikker**

Forbrugerne opererer pr. definition under markedsforhold, som er bestemt af de sociale, økonomiske, retlige, politiske og institutionelle kræfter på det pågældende område. Derfor kan forbrugerpolitik, uanset på hvilket niveau, ikke tilrettelægges isoleret og må have til formål at fremme forbrugernes interesser under forhold, hvor andre interesser står på spil. Således opfattes begrebet forbrugerpolitik mere og mere som bestræbelser på at sikre, at forbrugernes interesser integreres i tilrettelæggelsen af den politik, som føres på alle andre relevante områder.

Det gælder særlig på EU-niveau, og de sidste to års bestræbelser på at integrere forbrugernes interesser har ført til lovende resultater på følgende områder:

Det indre marked, herunder E-handel og finansielle tjenesteydelser	Informationssamfundet, herunder telekommunikation
Konkurrencepolitik	Transportpolitik, herunder luftfart
Indførelse af euroen	Audiovisuel politik

³⁶⁾ Kommissionens meddelelse om forsyningspligtsydelser i Europa af 15.9.2000, KOM(2000) 580.

³⁷⁾ Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet om beskyttelse af luftfartspassagerer i Den Europæiske Union af 21.6.2000, KOM(2000) 365.

³⁸⁾ Eurobarometer nr. 53 - Oktober 2000 - Resultaterne og resuméet findes på http://europa.eu.int/comm/consumers/policy/developments/serv_gen_int/

Landbrugspolitik

Energipolitik

Gennemførelse af det europæiske Fiskeripolitik
forskningsrum

Til trods for de fremskridt, der er gjort, så er den nuværende tilgang præget af *ad hoc*-løsninger. Der er behov for **et fast og mere systematisk grundlag**, hvis forbrugernes interesser skal integreres i alle relevante EU-politikker. Kun på den måde kan man nå de mål, som er omhandlet i traktatens artikel 153, og det bør man huske på i forbindelse med udarbejdelsen af den næste handlingsplan.

4. ERFARINGER FRA DEN NUVÆRENDE HANDLINGSPLAN

Den nuværende handlingsplan udløber ultimo 2001, og derfor begynder Kommissionen snart at udarbejde en ny handlingsplan. I den forbindelse vil der blive taget hensyn til de erfaringer, der er indhøstet i de sidste to år, og særlig til følgende **tre hovederfaringer**:

- Det er fordelagtigt med en fleksibel gennemførelse af handlingsplanen.
- Der er behov for en mere strategisk tilgang til EU-forbrugerpolitik.
- Det er **vigtigt med effektiv integration** af en forbrugerdimension i alle relevante EU-politikker.

Fleksibel gennemførelse

Selvom handlingsplanen er udarbejdet for en treårsperiode, skal denne tidshorisont ikke anses for at være en "spændetrøje", som udelukker enhver mulighed for tilpasning. Handlingsplanen skal derimod betragtes som grundlaget for **en dynamisk proces**, som både giver et tilstrækkeligt forsvarligt grundlag for planlægning af ressourceforbruget, men som også har en sådan indbygget fleksibilitet, at der kan ske en tilpasning til ændrede forhold. Det har f.eks. været nødvendigt at tilpasse den nuværende handlingsplan, især for at tage hensyn til:

- behovet for at behandle spørgsmålet om fødevarerikkerhed som en prioritet, og
- den hurtige udvikling inden for e-handel.

En mere strategisk tilgang

Selvom der er tydelige fordele forbundet med at bevare denne fleksibilitet, så må der kun foretages tilpasninger inden for de udstukne politiske rammer. Den nuværende handlingsplan er netop bl.a. blevet kritiseret for stadig at være for meget af et "kludetæppe" af mange enkeltstående aktioner uden en velstruktureret strategi, som kan skabe synergi mellem de forskellige målsætninger og aktioner. Det kan føre til en vis mangel på sammenhæng, f.eks. ved at der medtages specifikke aktioner, fordi der ikke findes en grundlæggende politisk målsætning.

Der er historiske årsager til en sådan fremgangsmåde, men med den betydning, forbrugerpolitikken har fået for nylig, er det berettiget at bevæge sig i retning af **en mere systematisk og strategisk tilgang**, som kan danne et forsvarligt grundlag for en mere sammenhængende politik. Ændringen gør det nødvendigt med en indsats på to hovedområder:

- oprettelse af en "videnbasis"³⁹⁾
- indførelse af teknikker til vurdering af virkning.

Den nuværende handlingsplan har i lighed med de foregående i et vist omfang været plaget af, at der ikke har været tilstrækkelige oplysninger til rådighed, således at man kunne foretage en informeret bedømmelse. I de sidste ti år har Kommissionen faktisk iværksat en lang række forbrugerrelaterede aktioner som pilotprojekter netop for at kompensere for denne mangel på informationer. Men i informationsalderen, som er præget af konstant udvikling, er det nødvendigt at gøre en mere samlet og systematisk indsats for at skabe en hensigtsmæssig "videnbase" og derigennem få et redskab, som er af afgørende betydning i forbindelse med fastlæggelsen af den politik, der skal føres.

Med publikationen "**European Consumers in Facts and Figures**" er der taget et første skridt i denne retning. Publikationen skal samle de mest relevante og nyttige data på området, og dermed bliver der flere af de grundlæggende fakta til rådighed, som er nødvendige for at kunne evaluere og udbygge forbrugerpolitikken. Materialet vil omfatte data fra forskellige kilder, bl.a. EUROSTAT, andre af Kommissionens tjenester og eksterne undersøgelser og studier. Man er begyndt at indsamle de relevante data, og publikationen forventes at blive produceret hen imod udgangen af 2001.

Materialet vil blive til stor nytte i forbindelse med evaluering og udbygning af forbrugerpolitikken og vil gøre det lettere at forstå forbrugernes behov i almindelighed. Publikationen er ikke alene tænkt som en hjælp til politikerne, men også som et nyttigt redskab for forbrugerorganisationer og befolkningen.

Med **mere systematisk brug af teknikker til vurdering af virkning** kan der blive større sammenhæng i Kommissionens forbrugerstrategi, og de tilknyttede aktioner kan blive mere effektive og få større nytteværdi. Konsekvensanalyser kan foretages på et hvilket som helst tidspunkt i et program. Analyserne kan foretages, inden (dvs. *ex ante*) en politik eller strategi gennemføres, når det drejer sig om at vurdere eventuelle virkninger af en planlagt intervention. De kan også foretages, når et program eller en politik er afsluttet (dvs. *ex post*), når det drejer sig om at vurdere virkningerne.

Teknikkerne kan anvendes til at:

- beslutte, *ex ante*, hvilke politikker og aktioner der er mest hensigtsmæssige for at nå de fastlagte målsætninger
- kontrollere, *ex post*, om den forventede virkning er opnået i praksis.

Følgende aktiviteter er allerede evalueret af eksterne firmaer i henhold til aftale:

- pilotprojekterne om bæredygtigt forbrug, hvor Kommissionen modtog en rapport den 11.9.2000
- "Consumerland"-projektet (en IT-baseret virtuel forbrugerverden), hvor Kommissionen modtog evalueringen den 22.12.2000

³⁹⁾ Det er et eksempel på en særlig indsats, som vil medvirke til at gennemføre det europæiske forskningsrum.

- kampagnen vedrørende fødevarer sikkerhed, hvor Kommissionen modtog en rapport den 30.3.2001.

Endvidere er der ved at blive foretaget en evaluering af den finansielle støtte til europæiske forbrugerorganisationer, og rapporten forventes at foreligge i september.

Kommissionen har til hensigt at lade et eksternt firma vurdere, i hvilket omfang den har opfyldt visse forpligtelser i henhold til den nuværende handlingsplan. Evalueringen vil komme til at indgå som et led i den samlede vurdering af handlingsplanens gennemførelse. Kommissionen vil dog sætte alt ind på at forbedre tjenestegrenenes evne til at foretage både *ex ante* og *ex post* evalueringer. På den måde håber Kommissionen at få skabt et forsvarligt grundlag for en mere altomfattende og gennemskuelig vurdering af, hvorvidt forbrugerpolitikken gennemføres på en effektiv og nyttig måde.

Effektiv integration

I Amsterdam-traktatens artikel 153, stk. 2, hedder det, at "*forbrugerbeskyttelseshensyn inddrages ved udformningen og gennemførelsen af andre af Fællesskabets politikker og -aktiviteter.*" Som allerede omtalt lykkes det nu efterhånden bedre at sikre, at EU-initiativer i fuldt omfang tager hensyn til forbrugernes interesser. Men det er hidtil hovedsagelig sket på *ad hoc* basis. Endvidere er arbejdet ikke registreret systematisk noget sted, og derfor er gode resultater ikke blevet anerkendt. På den baggrund er det klart, at det er nødvendigt at træffe flere foranstaltninger for at sikre effektiv integration. Det vigtigste må være at sikre, at forbrugerdimensionen bliver en **integrerende** del *ab initio* af alle relevante EU-politikker og -aktioner, ligesom der vil blive taget hensyn til andre relevante politikker i forbindelse med forbrugerbeskyttelsespolitikken.

De nuværende bestræbelser på at sikre, at alle relevante EU-politikker og -aktiviteter får en forbrugerdimension, bl.a. via konstruktive bidrag til høringsprocedurer på tværs af tjenestegrenene og opbygning af et netværk af specialister, vil blive videreført og om muligt udvidet. Sådanne kontakter bør dog suppleres med en mekanisme, som sørger for systematisk koordinering. Kommissionen vil derfor oprette et fast **fællesgruppe for forbrugerpolitik**. Gruppen, som skal afholde møder regelmæssigt, vil medvirke til at identificere, hvilke områder der skal prioriteres med hensyn til integration, og lette en mere proaktiv tilgang, når det drejer sig om at sikre, at forbrugernes interesser tilgodeses i forbindelse med alle EU-politikker og -aktiviteter.

Med flere vurderinger og evalueringer af virkningerne af den førte politik, jævnfør ovenfor, vil det også blive lettere at sikre, at der tages tilstrækkeligt hensyn til forbrugernes betænkeligheder inden for alle de relevante områder, hvor der føres EU-politik. Jo bedre man er i stand til at vurdere virkningerne af den førte politik, jo mere overbevisende bliver de argumenter, der fremsættes, og på den måde bliver det mere sandsynligt, at man ikke blot kan overbevise forbrugerrepræsentanterne, men også erhvervslivet og andre berørte samt Rådet og Europa-Parlamentet.

Ledsageforanstaltninger

Skal man tage den udfordring op, der ligger i at sikre en mere lydhør politik, som afspejler borgernes og forbrugernes behov, så kræver det mere end blot en holdningsændring i en enkelt institution. Det kræver nemlig også, at befolkningen bliver mere interesseret i at drøfte politiske spørgsmål, og at der skabes effektive kommunikationsmidler, som kan viderebringe de resultater, man når til enighed om, til de relevante institutioner.

Det omstrukturerede forbrugerudvalg⁴⁰⁾ har en vigtig rolle at spille med hensyn til at sikre en bedre integration af politikker. På udvalgets første møde den 7.11.2000 blev det anmodet om *at fungere som en effektiv fortaler for forbrugerinteresser ved at deltage aktivt i Kommissionens udformning af forbrugerpolitik og yde bidrag hertil. Det bør også fremme forbrugernes interesser på en konstruktiv måde sammen med andre berørte parter. Desuden bør det skabe kontakter til andre fællesskabsinstitutioner, særlig Rådet og Parlamentet*⁴¹⁾.

Kommissionen vil bestræbe sig på at informere udvalget **på så tidligt et tidspunkt som muligt** om forbrugerrelaterede spørgsmål, som man overvejer at tage op til behandling i Kommissionen. Det skal ske med henblik på at hjælpe forbrugerudvalget med at varetage det mandat, det har fået. Formålet må være at sikre, at der tages hensyn til forbrugernes interesser helt fra begyndelsen, når der udarbejdes relevante politiske initiativer.

Som et supplement til de traditionelle kanaler, som forbrugerorganisationerne allerede bruger til at identificere forbrugerrelaterede spørgsmål, er Kommissionen nu også ved at undersøge, om det er muligt at anvende internettet til at sikre en bedre **styring via interaktivitet**. Det foreslås, at man i første omgang forsøger at nå dette mål ved at udvikle to former for aktioner:

- **Indsamling af spontane reaktioner via mellemlid** - I modsætning til opinionsundersøgelser eller høringer (som vedrører et bestemt emne på et bestemt tidspunkt) er feedback-mekanismer neutrale og kan viderebringe reaktioner fra markedet løbende og på den måde give et opdateret billede af problemområder, som næsten er i realtid.
- **Høringer om et bestemt emne** – Lignende internet-mekanismer kan anvendes i forbindelse med:
 - spørgsmål, som kan besvares med ja/nej eller ved at vælge én af en begrænset række muligheder
 - mere komplicerede emner (f.eks. nye politikker eller lovgivningsforslag), hvor multiple choice spørgsmål skal suppleres med en mulighed for at besvare spørgsmål i fri tekst.

Initiativet vedrørende interaktiv politikudformning⁴²⁾ er fortsat til behandling, og det er tanken, at forbrugerrelaterede spørgsmål skal være et af de områder, som mekanismen kommer til at omfatte. Vejviserservicen, som behandler borgernes spørgsmål, herunder om deres rettigheder som forbrugere på det indre marked, og EU-rådgivningskontorerne for forbrugere (Euroguichet) vil i første omfang blive brugt til at give feedback på det forbrugerpolitiske område. En analyse af disse data om forbrugernes erfaringer vil være til hjælp for Kommissionen, når den skal evaluere forbrugerpolitikens virkninger.

Andre overvejelser om den fremtidige politik

I takt med at anvendelsesområdet for EU's lovgivning om forbrugerbeskyttelse udvides, vil opmærksomheden ikke længere i så høj grad være rettet mod at skabe lovgivning, som mod nyopståede problemområder. Der vil i langt større omfang blive fokuseret på de ledsageforanstaltninger, som er nødvendige for at **sikre, at den gældende lovgivning bliver effektiv** i praksis. Ineffektiv håndhævelse underminerer EU-lovgivningens målsætninger. Det

⁴⁰⁾ Jf. afsnittet om "**Bedre mulighed for forbrugerne i hele EU for at komme til orde**".

⁴¹⁾ Kommissær Byrnes tale til forbrugerudvalget (7.11.2000).

⁴²⁾ Jf. IP/01/519.

er derfor af afgørende betydning, at den gældende lovgivning både inkorporeres korrekt i de nationale lovgivninger og derefter håndhæves effektivt og systematisk af de berørte myndigheder i de enkelte medlemsstater. Det er nødvendigt, at de berørte myndigheder samarbejder for at sikre, at forbrugernes rettigheder som helhed ikke undermineres, og det bør overvejes, hvordan samarbejdet kan udbygges. Hvis forbrugernes individuelle rettigheder skal have nogen værdi, er det nødvendigt med midler til at sikre, at rettighederne kan gøres gældende i praksis. Det er særlig vigtigt med enkle og effektive løsninger af stor nytteværdi, hvis forbrugerne skal have en realistisk chance for at gå til domstolene, når de har lidt skade.

De praktiske følger af **udvidelsen** vil naturligvis få større politisk betydning, når den næste strategi for forbrugerbeskyttelse udfærdiges. Hvis Fællesskabets forbrugerbeskyttelse skal gennemføres effektivt i kandidatlandene, så bliver det særlig nødvendigt at fokusere på tre områder. For det første skal det sikres, at kandidatlandene godkender alle de krav, der stilles i Fællesskabets lovgivning om forbrugerbeskyttelse. For det andet skal det sikres, at der forefindes et effektivt tilsyns- og håndhævelsessystem i disse lande, således at reglerne om forbrugerbeskyttelse kan blive gennemført i praksis. For det tredje skal der sørges for støtte til forbrugerorganisationerne i kandidatlandene, således at forbrugerne bliver gjort opmærksom på deres rettigheder og kan udøve dem effektivt. Skal disse mål nås, forudsætter det, at der inkorporeres hensigtsmæssige bestemmelser i det næste retsgrundlag.

5. KONKLUSION

I de sidste to år er der sket mange ændringer både af politisk, organisatorisk og driftsmæssig karakter, som alle har påvirket forbrugerpolitikken på EU-plan. Men som det fremgår af denne midtvejsrapport, har ændringerne stort set ikke haft nogen skadelig indvirkning på gennemførelsen af handlingsplanen. Der er faktisk ikke alene gjort fremskridt på de traditionelle områder inden for forbrugerpolitik. Kommissionen har også været aktiv med hensyn til at sikre forbrugernes interesser på nye områder, som i forbindelse med internettet som helhed og e-handel i særdeleshed.

De seneste år har bestemt i høj grad været præget af ændringer, og forbrugerpolitikken er kommet i centrum. Da forbrugerspørgsmål nu prioriteres højere på EU-plan, vil forbrugerpolitikken udføringsproces få langt større offentlig bevågenhed. Man bør derfor i højere grad være opmærksom på at få konsolideret den seneste opgradering af EU's forbrugerpolitik.

Kommissionens hovedformål med den **næste handlingsplan** må således blive at sikre, at fremtidige forslag til forbrugerpolitik og tilknyttede aktiviteter bygger på et solidt grundlag, indgår i en samlet strategi, drager fordel af en vidtrækkende og åben høringsproces og underlægges en streng ordning for tilsyn og vurdering af virkninger.

Bilag 1

GENNEMFØRELSEN AF AFGØRELSE NR. 283/1999/EF I 1999 OG 2000 (i EURO)		
Politisk målsætning 1 – Bedre mulighed for forbrugerne i hele EU for at komme til orde		
AKTION	År 1999	År 2000
EU-rådgivningskontorer - En bedre betjening af forbrugerne i EU	1 719 014	1 950 530
Europæiske forbrugeroplysningskontorer (herunder behandling af klager)	1 719 014	1 950 530
Bedre oplysning og uddannelse af forbrugerne	6 135 997	5 450 225
Hjemmeside på internettet for Europa	299 490	411 530
Eurobarometer - undersøgelse vedrørende forbrugerorganisationer	293 595	0
Oplysningskampagne om fødevarer sikkerhed	4 108 373	3 772 899
Consumer Voice (1999 udgaver)	62 000	0
Consumer Voice (2000 udgaver)	228 000	394 699
Consumerland	0	0
Consumerland - IT-udvikling	0	13 714
Integration af uddannelse af forbrugerne i medlemsstaternes skolelæseplaner	413 445	0
Konkurrence for unge europæiske forbrugere	703 229	657 383

Publikationer	27 865	0
Møder	0	200 000
Internationalt samarbejde	30 000	0
Møde med japanske forbrugerorganisationer	30 000	0
Finansiel støtte	4 603 709	2 735 738
Artikel 2b): Finansiel støtte til europæiske forbrugerorganisationer - 1999	1 423 203	
Artikel 2b): Finansiel støtte til europæiske forbrugerorganisationer - 2000	1 355 000	240 185
Artikel 2b): Finansiel støtte til europæiske forbrugerorganisationer - 2001		1 430 000
Artikel 2c): Finansiel støtte	1 825 506	990 553
TILSAMMEN POLITISK MÅLSÆTNING 1	12 488 720	10 136 493

<u>Politisk målsætning 2 – Et højt sundheds- og sikkerhedsniveau for forbrugerne i EU</u>		
AKTION	År 1999	År 2000
En beslutningsproces, som hviler på et videnskabeligt grundlag	2 334 629	2 193 128
Videnskabelige komitéer : honorarer til eksperter	1 450 000	1 500 000
Videnskabelige komitéer: forberedende analyser	69 435	32 575
Forlængelse af kontrakter: RIVM ET LNR	127 923	0
Videnskabelige komitéers forskning i hårfarvningsmidler	48 618	0
Udtalelser fra videnskabelige komitéer på cd-rom	36 888	39 100
BSE: publikationer	4 913	0
BSE undersøgelser	474 740	621 453
Kritisk gennemgang af xenobiotiske hormoner	6 647	0
Riskovurdering for menneskers sundhed i forbindelse med haloethers (isomeric bis(dichloropropyl)ethers)	115 465	0
Sikrere produkter	262 428	35 000

Eurobarometer vedrørende vurdering af forskellige sikkerhedsmærkninger effektivitet (også CE-mærket)	106 940	0
Eurobarometer vedrørende GMO-etikettering	155 488	0
Teknisk bistand: revision af direktivet om produktsikkerhed i almindelighed	0	35 000
Sikrere tjenesteydelser	198 010	9 740
Undersøgelse: almindelig pligt til fair handel (undersøgelse overført fra budgettets del A)	78 900	0
Ekspertes: høring om dørsalg	0	9 740
Undersøgelse af berettigelse, behov og prioriteter i relation til sikre tjenesteydelser	119 110	0
En bedre retshåndhævelse, overvågning og indgriben i nødsituationer	1 189 708	1 188 151
System til hurtig udveksling af oplysninger om non-food produkter	61 913	0
System til hurtig udveksling af oplysninger om fødevarer	366 860	347 730
IMS 24/EMIS (Euratom Management Information System): system vedrørende Levnedsmiddel- og Veterinærkontorets aktiviteter (planlægning af inspektioner, opfølgning og rapporter)	395 935	490 421
Ekspertes, som ledsager Kommissionens medarbejderhold på tjenesterejser	335 000	350 000
Uddannelse: Europhyt	30 000	0
Seminarer / konferencer	57 408	84 529

Konference under det finske formandskab: « European Food 2000 » (23-24/09)	28 372	0
Forum om toksikologi	29 036	0
Dansk konference om hormonforstyrrende stoffer	0	84 369
Andet	0	160
Finansiel støtte	802 878	1 120 478
Artikel 2c): Finansiel støtte	802 878	1 120 478
TILSAMMEN POLITISK MÅLSÆTNING 2	4 845 061	4 631 026

Politisk målsætning 3 - Fuld respekt for EU-forbrugernes økonomiske interesser		
AKTION	År 1999	År 2000
Finansielle tjenesteydelser og en fælles valuta for forbrugerne	979 904	2 713 257
Eurobarometer vedrørende euroen	493 248	442 497
Euro-aktioner: gennemførelse af aftale mellem forbrugerne og erhvervslivet	99 636	0
Euro-aktioner: "Euroen - kort og godt" (oplysningskampagne for udsatte forbrugere)	61 786	100 000
Udviklingen i bankgebyrer, særlig grænseoverskridende gebyrer, efter euroens indførelse		0
Seminar: uddannelse af undervisere	276 360	0
Publikationer: Euroen - kort og godt	0	30 000
Finansiell dialog	48 874	0
Uddannelsesseminar for græske ngo'er	0	218 639
Uddannelsesseminar	0	150 000
Undersøgelse af anvendelsen af aftalen mellem forbrugerne og erhvervslivet	0	99 547
Reproduktion og fremsendelse af informationsmateriale om euroen	0	1 000 000

Eurobarometer vedrørende finansielle tjenesteydelser	0	315 927
Overdreven gældsætning: oversigt over den nuværende anvendelse af betalingsmetoder - statistiske data og mulighed for løsninger	0	209 750
Kvalitativ undersøgelse: i hvilket omfang er forbrugerne forberedt på euroens indførelse	0	146 897
En mere tidssvarende lovgivningsramme	119 735	0
Samlet oversigt over forbrugerrettigheder	61 155	0
Forberedelse af en fællesskabsordning for kontrol med og godkendelse af "grønne krav"	45 680	0
Opfølgingskontrakt med CDC	12 900	0
Bedre håndhævelse og overvågning	995 786	303 224
Database for Unfair Contractual Terms (CLAB): indsamling og analyse	283 000	158 424
Database for Unfair Contractual Terms (CLAB): IT-support	96 117	0
Offentliggørelse af konferencemateriale om urimelige kontraktvilkår	7 910	0
Eurobarometer - adgang til domstolene	288 443	0
Skema "Adgang til domstolene": kontrakter 1998	247 683	0
Skema "Adgang til domstolene": nye kontrakter	2 500	0
International Marketing Supervision Network (IMSN): system til udveksling af standardiserede oplysninger mellem retshåndhævelsesmyndigheder	70 133	144 800

Bedre integrering af hensynet til forbrugernes økonomiske interesser i de øvrige fællesskabspolitikker	356 546	335 003
Undersøgelse vedrørende prisindeks (samfinansiering med Eurostat, DG MARKT)	0	160 003
Netværk af integreringsekspertes	22 900	0
Netværk af integreringsekspertes	38 000	0
Opfølgning af Rom-konferencen - Udformning af et websted	42 500	0
Eurobarometer vedrørende forsyningspligtsydelser	203 146	0
Workshop om blød lovgivning	50 000	0
Statistisk publikation om forbrugerpolitik	0	175 000
Seminarer/konferencer	152 673	75 000
Konference om e-handel under det tyske formandskab	83 548	0
Konference om "Forsyningspligtsydelser i Europa" under det finske formandskab	69 125	0
Seminar: pligt til fair handel	0	75 000
Finansiell støtte	1 910 273	2 190 932
Artikel 2c): Finansiell støtte	1 910 273	2 190 932
TILSAMMEN POLITISK MÅLSÆTNING 3	4 514 917	5 617 416

EVALUERINGER	År 1999	År 2000
	386 240	99 984
Evaluering af kampagnen vedrørende fødevarerikkerhed	224 050	0
Evaluering af pilotprojekter om bæredygtigt forbrug	97 650	0
Evaluering af "Consumerland"	64 540	0
Evaluering af finansiel støtte til europæiske forbrugerorganisationer (Artikel 2 b)	0	99 984
TILSAMMEN GENNEMFØRT	22 234 938	20 484 919
TILSAMMEN TIL RÅDIGHED	22 350 000	22 905 000

Bilag 2

	1999	2000
Samlede antal ansøgninger om finansiel støtte modtaget af Kommissionen som svar på indkaldelser	210	178
Samlede antal ansøgninger, som ikke opfyldte betingelserne og kriterierne i indkaldelsen, og som derfor blev forkastet	157	137
<i>Antal godkendte individuelle projekter*</i>	49	36
<i>Antal støttede europæiske forbrugerorganisationer **</i>	4	5

Samlet finansiel støtte, som der blev ansøgt om (<i>euro</i>)	19 816 169	16 240 225
<i>Samlet støtte tildelt til individuelle projektet (euro)*</i>	4 538 657	4 680 164
<i>Samlet støtte tildelt til europæiske forbrugerorganisationers aktiviteter (euro) **</i>	1 423 203	1 595 185
Samlede antal gennemførte dossierer ***	45	41

* *Finansiel støtte i henhold til artikel 2 c) i afgørelse nr. 283/1999/EF*

** *Finansiel støtte i henhold til artikel 2 b) i afgørelse nr. 283/1999/EF*

*** *Tallet omfatter finansiel støtte både i henhold til artikel 2 b) og 2 c). Det viser det antal dossierer, som var gennemført ved årets udgang.*